

Offentlige lederes arbejdsmiljø

En væsentlig del af lederne i den offentlige sektor har en akademisk uddannelse. I denne delrapport indgår besvarelser fra i alt 2151 offentlige ledere med en akademisk uddannelse (tabel 1). Delrapporten er en del af Akademikerne's undersøgelse af det psykiske arbejdsmiljø.

Tabel 1

Offentlige ledere	
	Antal
Ledere i alt	2151
- Kommune	630
- Region	471
- Stat	1050

Psykisk arbejdsmiljø blandt offentlige ledere

Analysen viser, at knap hver tiende offentlig leder med akademisk uddannelse kun i lav, meget lav grad eller slet ikke har et godt psykisk arbejdsmiljø. 33 pct. af de offentligt ansatte AC-ledere har i nogen grad et godt psykisk arbejdsmiljø, mens 58 pct. i høj eller meget høj grad har et godt psykisk arbejdsmiljø. Sammenlignet med de privatansatte ledere, har de offentligt ansatte ledere et lidt dårligere psykisk arbejdsmiljø.

Opdeler man yderligere den offentlige sektor i kommunalt, regionalt og statslige arbejdspladser, er der klare forskelle i hvor godt et psykisk arbejdsmiljø lederne har. Analysen viser her, at de kommunalt ansatte ledere har et bedre psykisk arbejdsmiljø, end ledere ansat regionalt eller statsligt (tabel 4).

Ydermere viser analysen også, at offentlige akademiske ledere under 40 år, i lavere grad har et godt psykisk arbejdsmiljø sammenlignet med ledere, som er 40 år eller ældre (tabel 5).

Tabel 2

Er der et godt psykisk arbejdsmiljø på din nuværende arbejdsplads?	
I meget høj grad	11 %
I høj grad	47 %
I nogen grad	33 %
I lav grad	8 %
I meget lav grad/slet ikke	1 %

Tabel 3

Er der et godt psykisk arbejdsmiljø på din nuværende arbejdsplads?	AC	
	Privat	Offentlig
I meget høj grad	14 %	11 %
I høj grad	48 %	47 %
I nogen grad	31 %	33 %
I lav grad	6 %	8 %
I meget lav grad/slet ikke	1 %	1 %

Tabel 4

Er der et godt psykisk arbejdsmiljø på din nuværende arbejdsplads?	AC		
	Kommune	Region	Stat
I meget høj grad	18 %	7 %	9 %
I høj grad	51 %	48 %	44 %
I nogen grad	27 %	34 %	35 %
I lav grad	4 %	9 %	9 %
I meget lav grad/slet ikke	0 %	2 %	2 %

Tabel 5

Er der et godt psykisk arbejdsmiljø på din nuværende arbejdsplads?	AC	
	Yngre end 40 år	40 år eller ældre
I meget høj grad	10 %	11 %
I høj grad	44 %	48 %
I nogen grad	35 %	32 %
I lav grad	9 %	8 %
I meget lav grad/slet ikke	3 %	1 %

Hvad er med til at skabe og hvad kan forbedre lederens psykiske arbejdsmiljø?

Tabel 6 viser de tre vigtigste faktorer, som er med til at sikre et godt psykisk arbejdsmiljø for de offentlige ledere. Tabellen har fokus på de ledere, der i undersøgelsen har svaret, at de i meget høj eller høj grad har et godt psykisk arbejdsmiljø.

Undersøgelsen viser, at følgende tre faktorer er de mest afgørende. Godt samarbejde med kolleger vurderes som den vigtigste faktor. Dernæst følger henholdsvis god stemning på arbejdspladsen, og på tredjepladsen ligger god ledelse.

Tabel 7 viser de tre vigtigste faktorer, som ville kunne medvirke til at sikre et godt psykisk arbejdsmiljø for de offentlige ledere. Tabellen har fokus på de ledere, der i undersøgelsen har svaret, at de kun i nogen, lav eller meget lav grad/ slet ikke har et godt psykisk arbejdsmiljø.

Undersøgelsen viser, at følgende tre faktorer er de mest afgørende. Mere tid til kerneopgaven vurderes som den vigtigste faktor. Dernæst følger henholdsvis bedre ledelse samt prioritering af et godt psykisk arbejdsmiljø hos ledelsen.

For at se fyldestgørende lister henvises til bilag.

Tabel 6

I hvilken grad er følgende faktorer afgørende for, at du har et godt psykisk arbejdsmiljø?	
1.	Godt samarbejde med kolleger
2.	God stemning på arbejdspladsen
3.	God ledelse

Tabel 7

I hvilken grad ville følgende faktorer medvirke til at forbedre dit psykiske arbejdsmiljø?	
1.	Mere tid til kerneopgaven
2.	Bedre ledelse
3.	Prioritering af et godt psykisk arbejdsmiljø hos ledelsen

Fokus på ledernes eget psykiske arbejdsmiljø

Analysen viser, at en stor andel af de offentlige ledere ikke oplever, at der er fokus på deres psykiske arbejdsmiljø som ledere. For i alt 34 pct. af lederne er der kun i lav, meget lav grad eller slet ikke fokus på deres psykiske arbejdsmiljø som ledere.

For 37 pct. af de offentlige ledere er der i nogen grad fokus på deres psykiske arbejdsmiljø som ledere, mens der for 24 pct. i meget høj grad eller høj grad er fokus på det.

Når analysen opdeles på sektor fremgår det, at færrest af lederne i staten oplever en stor grad af fokus på deres psykiske arbejdsmiljø som ledere. Kun 24 pct. af lederne ansat i staten oplever i høj eller meget høj grad, at der er fokus på deres psykiske arbejdsmiljø som ledere, mens det gælder for 30 pct. af ledere ansat i regionerne og 38 pct. af ledere ansat i kommunerne.

Tabel 8

På min arbejdsplads er der fokus på mit psykiske arbejdsmiljø som leder	
I meget høj grad	6 %
I høj grad	24 %
I nogen grad	37 %
I lav grad	23 %
I meget lav grad/slet ikke	11 %

Tabel 9

På min arbejdsplads er der fokus på mit psykiske arbejdsmiljø som leder			
	Kommune	Region	Stat
I meget høj grad	7 %	4 %	6 %
I høj grad	31 %	26 %	18 %
I nogen grad	34 %	34 %	40 %
I lav grad	22 %	21 %	25 %
I meget lav grad/slet ikke	6 %	15 %	11 %

Støtte og hjælp til ledelsesopgaven fra nærmeste leder

Analysen viser at kun 4 ud af 10 offentlige ledere, 40 pct., får tilstrækkelig støtte og hjælp til deres ledelsesopgaver fra nærmeste leder. 33 pct. oplever i nogen grad, at de får det, mens lidt over en fjerdedel, 26 pct., af de offentlige ledere kun i lav, meget lav grad eller slet ikke får en tilstrækkelige støtte og hjælp til ledelsesopgaverne fra deres nærmeste leder. Når der opdeles på sektor fremgår det, at særligt lederne i staten og regionerne mangler ledelsesmæssig støtte og hjælp til ledelsesopgaverne, mens det i lidt mindre omfang gælder i kommunerne.

Tabel 10

Jeg får tilstrækkelig støtte og hjælp til mine ledelsesopgaver fra min nærmeste leder	
I meget høj grad	8 %
I høj grad	32 %
I nogen grad	33 %
I lav grad	16 %
I meget lav grad/slet ikke	10 %

Tabel 11

Jeg får tilstrækkelig støtte og hjælp til mine ledelsesopgaver fra min nærmeste leder			
	Kommune	Region	Stat
I meget høj grad	11 %	9 %	7 %
I høj grad	37 %	29 %	31 %
I nogen grad	35 %	34 %	31 %
I lav grad	11 %	15 %	20 %
I meget lav grad/slet ikke	6 %	13 %	11 %

Faglig kvalitet og psykisk arbejdsmiljø

Analysen viser, at lidt over en femtedel af de offentlige ledere, 21 pct., kun i nogen grad oplever, at de har mulighed for at udføre arbejdsopgaverne i en forsvarlig faglig kvalitet, mens 3 pct. i lav grad har mulighed herfor. 77 pct. svarer, at de enten i høj eller i meget høj grad har mulighed for at levere en forsvarlig kvalitet.

Opdeles der på sektorer fremgår det, at mens 17 pct. af lederne ansat i kommunerne kun i nogen eller lav grad har mulighed for at udføre arbejdsopgaverne med en forsvarlig faglig kvalitet, gælder det for lidt over en fjerdedel af de statsligt og regionalt ansatte ledere.

Analysen viser en sammenhæng mellem i hvilken grad de offentlige ledere oplever, at der er fokus på deres psykiske arbejdsmiljø som ledere, og i hvilken grad de har mulighed for at udføre arbejdsopgaverne i en forsvarlig faglig kvalitet. For de offentlige ledere, der i høj eller meget høj grad oplever et fokus på deres psykiske arbejdsmiljø svarer 88 pct. at de i meget høj eller høj grad kan løse arbejdsopgaverne i en forsvarlig faglig kvalitet, det falder til 65 pct., blandt de offentlige ledere, der i lav, meget lav grad eller slet ikke oplever et fokus på deres psykiske arbejdsmiljø som ledere (se figur 1).

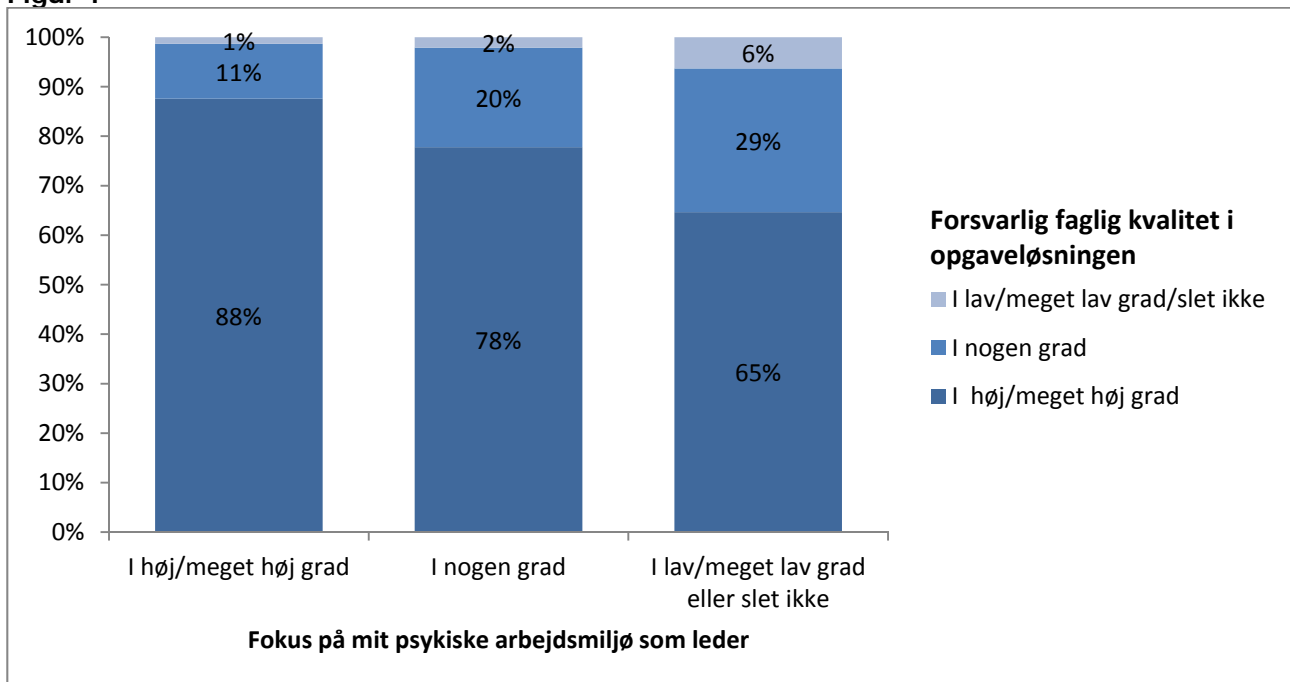
Tabel 12

Har du mulighed for at udføre arbejdsopgaverne med en forsvarlig faglig kvalitet?	
I meget høj grad	27 %
I høj grad	50 %
I nogen grad	21 %
I lav grad	3 %
I meget lav grad/slet ikke	0 %

Tabel 13

Har du mulighed for at udføre arbejdsopgaverne med en forsvarlig faglig kvalitet?			
	Kommune	Region	Stat
I meget høj grad	26 %	29 %	26 %
I høj grad	58 %	45 %	47 %
I nogen grad	16 %	22 %	23 %
I lav grad	1 %	4 %	4 %
I meget lav grad/slet ikke	0 %	0 %	0 %

Figur 1

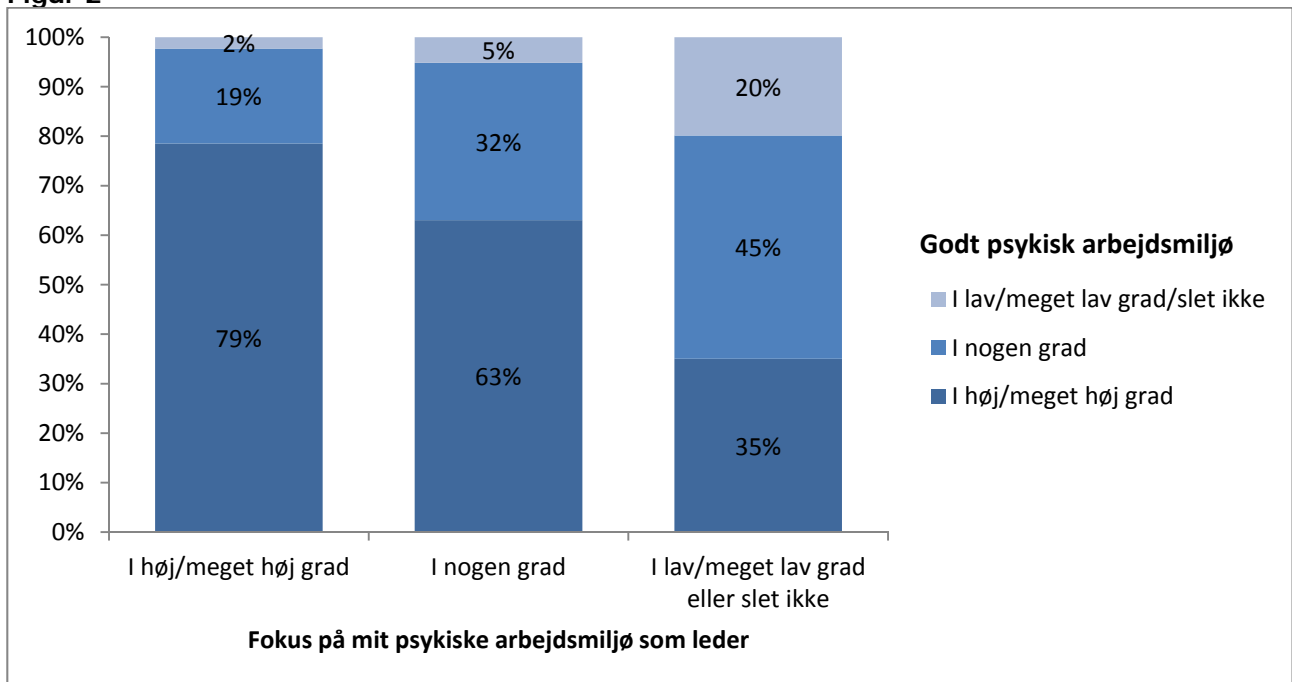

Psykisk arbejdsmiljø og stress

Som det fremgår af figur 2, er der en klar sammenhæng mellem graden af fokus på de offentlige lederes psykiske arbejdsmiljø og det psykiske arbejdsmiljø blandt AC-lederne. Blandt AC-ledere, der i meget høj eller høj grad oplever et fokus på deres psykiske arbejdsmiljø som ledere, har i alt 88 pct. i meget høj eller høj grad et godt psykisk arbejdsmiljø, mens det i sammenligning kun gælder for 65 pct. af de AC-ledere, der kun i lav, meget lav grad eller slet ikke oplever at der er fokus på deres psykiske arbejdsmiljø.

Et manglende fokus på det psykiske arbejdsmiljø blandt lederne har også konsekvenser for stressniveauet (se figur 3). Blandt AC-ledere, der i meget høj eller høj grad oplever et fokus på deres psykiske arbejdsmiljø som ledere er i alt 5 pct. stressede i hverdagen. Dette stiger til 18 pct., for AC-ledere, der kun i lav, meget lav grad eller slet ikke oplever at der er fokus på deres psykiske arbejdsmiljø som ledere, med andre ord næsten hver femte.

Figur 2

Analysen viser at over hver tiende offentlige leder i høj eller meget høj grad har en stresset hverdag. Og over hver tredje har i nogen grad en stresset hverdag, mens 56 pct. af lederne kun i lav, meget lav grad eller slet ikke har en stresset hverdag. Analyserer man yderligere fordelt på alder, er ledere under 40 år i højere grad stresset i hverdagen, sammenlignet med ledere over 40 år (tabel 15).

Endelig viser analysen af de offentligt ansatte ledere også at sektor har en betydning fra ledernes stressniveau, de regionalt ansatte ledere oplever den største grad af stress (tabel 16).

Tabel 14

Vil du beskrive dig selv som stresset i hverdagen?	
I meget høj grad	4 %
I høj grad	7 %
I nogen grad	34 %
I lav grad	43 %
I meget lav grad/slet ikke	13 %

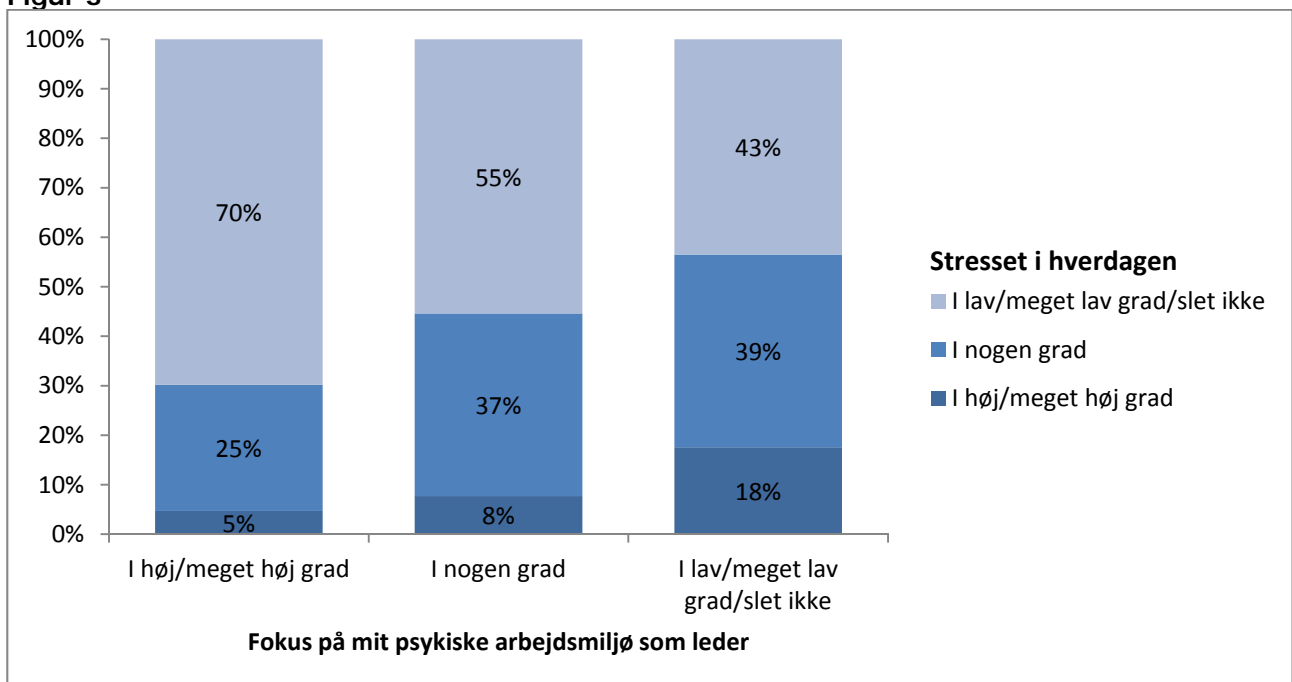
Tabel 15

Vil du beskrive dig selv som stresset i hverdagen?		
	Yngre end 40 år	40 år eller ældre
I meget høj grad	6 %	3 %
I høj grad	9 %	6 %
I nogen grad	36 %	34 %
I lav grad	35 %	44 %
I meget lav grad/slet ikke	14 %	13 %

Tabel 16

Vil du beskrive dig selv som stresset i hverdagen?			
	Kommune	Region	Stat
I meget høj grad	2 %	3 %	5 %
I høj grad	3 %	10 %	7 %
I nogen grad	32 %	40 %	32 %
I lav grad	47 %	37 %	43 %
I meget lav grad/slet ikke	16 %	11 %	12 %

Figur 3

Offentlige ledere – og psykisk arbejdsmiljø som en ledelsesopgave

I det følgende vil vi se på de offentlige lederes syn på det psykiske arbejdsmiljø som en del af ledelsesopgaven, hvor godt de er rustet til at varetage opgaven samt hvilke udfordringer de eventuelt står overfor.

Stort set alle offentlige ledere, nemlig 95 pct., ser det i meget høj eller høj grad som en vigtig del af deres ledelsesopgave, at sikre et godt psykisk arbejdsmiljø.

Men undersøgelsen viser, at 63 pct. af de offentlige AC-ledere i meget høj eller høj grad ser det som en større udfordring at håndtere problemer med det psykiske arbejdsmiljø end det fysiske arbejdsmiljø. Undersøgelsen viser videre, at næsten seks ud af ti offentlige ledere, 58 pct., svarer at de kun i nogen, lav, meget lav grad eller slet ikke er faglig godt klædt på til at sikre et godt arbejdsmiljø blandt deres medarbejdere.

Undersøgelsen peger således på, at der er et stort behov for at de offentlige ledere bliver bedre rustet til at varetage opgaven med at håndtere det psykiske arbejdsmiljø, som de selv ser det som en væsentlig del af deres ledelsesopgave.

Tabel 17

	I hvilken grad mener du, at...				
	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	I meget lav grad/slet ikke
Det er en vigtig del af min ledelsesopgave, at sikre et godt psykisk arbejdsmiljø	53 %	42 %	4 %	0 %	0 %
Det er en større udfordring, at håndtere problemer med det psykiske arbejdsmiljø fremfor problemer med det fysiske arbejdsmiljø	23 %	40 %	28 %	6 %	2 %
Jeg er fagligt godt klædt på til at sikre et godt psykisk arbejdsmiljø blandt mine medarbejdere	8 %	36 %	45 %	9 %	2 %

Bilag: Samlet:

Tabel 18

I hvilken grad er følgende faktorer afgørende for, at du har et godt psykisk arbejdsmiljø?

	I høj grad	I nogen grad	I lav grad/ slet ikke	Ved ikke/ ikke relevant
Godt samarbejde med kolleger	82 %	17 %	0 %	1 %
God stemning på arbejdspladsen	73 %	26 %	0 %	0 %
God ledelse	70 %	27 %	1 %	1 %
Spændende arbejdsopgaver	67 %	31 %	2 %	0 %
Tillid og anerkendelse fra nærmeste leder	58 %	36 %	4 %	1 %
Fleksibilitet i forhold til planlægning af arbejdstid/-opgaver	56 %	40 %	3 %	1 %
At konflikter håndteres i tide	54 %	41 %	2 %	3 %
Tid til kerneopgaven	53 %	43 %	4 %	0 %
Prioritering af et godt psykisk arbejdsmiljø hos ledelsen	39 %	52 %	8 %	2 %
Tid til innovation og vidensdeling	36 %	55 %	8 %	1 %
Klare sociale spilleregler/leveregler på arbejdspladsen	36 %	49 %	13 %	2 %
Tilpas/velafgrænset arbejdsmængde	35 %	53 %	11 %	1 %
Hjælp til prioritering af opgaver fra nærmeste leder	19 %	43 %	31 %	6 %
God viden om psykisk arbejdsmiljø hos nærmeste leder	18 %	55 %	21 %	6 %

Tabel 19

I hvilken grad ville følgende faktorer medvirke til at forbedre dit psykiske arbejdsmiljø?

	I høj grad	I nogen grad	I lav grad/ slet ikke	Ved ikke/ ikke relevant
Mere tid til kerneopgaven	48 %	33 %	16 %	3 %
Bedre ledelse	46 %	36 %	15 %	3 %
Prioritering af et godt psykisk arbejdsmiljø hos ledelsen	42 %	45 %	9 %	4 %
Få en tilpas/velafgrænset arbejdsmængde	36 %	37 %	22 %	5 %
Mere tid til innovation og vidensdeling	35 %	43 %	19 %	3 %
Mere tillid og anerkendelse fra nærmeste leder	33 %	37 %	25 %	5 %
Bedre stemning på arbejdspladsen	29 %	40 %	27 %	4 %
Mere viden om psykisk arbejdsmiljø hos min nærmeste leder	22 %	41 %	29 %	8 %
Kompetencer inden for konflikthåndtering/mediation på arbejdspladsen	22 %	37 %	34 %	7 %
At få aftalt sociale spilleregler/leveregler på arbejdspladsen	21 %	41 %	32 %	6 %
Bedre samarbejde med kollegaer	20 %	41 %	34 %	5 %
Hjælp til prioritering af opgaver fra nærmeste leder	18 %	36 %	39 %	7 %
Større fleksibilitet i forhold til planlægning af arbejdstid/-opgaver	16 %	33 %	42 %	10 %
Flere spændende arbejdsopgaver	13 %	27 %	49 %	11 %

Grundet afrunding af decimaler kan der i rapporten være tilfælde, hvor tabellerne ikke summer til 100